

Offerlandet Tyskland

GUNNEL WAHLSTRÖM

Fri skrbent

För 70 år sedan slutade andra världskriget och Tyskland skuldbelades som knappast någon nation tidigare i historien. Dock hade miljoner tyskar stupat, familjer slagits sönder, städer bombats till grus och aska, medeltida katedraler utsatts för de alierades medvetna förstörelse och miljoner tyskar deporterats, då gränserna ändrades. Men landet reste sig. Städer byggdes upp, långsamt men målmedvetet. Och någonstans i horisonten skymtade ändå en framtid.

Allt borde vara glömt och förlåtet. Det förgångnas skugga skymmer dock sikten och Tyskland betalar - och betalar.

Tyskland har frikostigt bjudit på sitt efter kriget hårt tillkämpade välstånd och av landets 81 miljoner invånare har idag 16.5 miljoner migrationsbakgrund – alltså cirka 20.5 procent.

Befolkningen manas att inkvartera flyktingar i sina hem

Politiker uppmanar nu befolkningen i de stora städerna att inkvartera flyktingar i sina privata hem. CDU har t givit Hamburgs Senat (kommunfullmäktige) i uppdrag att göra mera för flyktingar och följa exempel från Berlin, där många av stadens invånare frivilligt inkvarterar flyktingar i sina hem.

Det saknas platser i Hamburg och där har befolkningen inte varit lika öppna för att hysa asylsökande i sina egna bostäder och förläggningarna är nu så överbelagda, att problem och konflikter ständigt uppstår. Der blir allt vanligare att människor begår självmord.

På insändarsidorna uppmanas människor att i barmhärtighetens namn hjälpa till och tänka på sin nästa. De som idag är gamla nog att minnas krigsslutet, känner igen myndigheternas krav. Fördraget i Potsdam mellan segrarmakterna år 1945 beslutade om en etnisk territoriell nyordning som innebar, att de tyska områdena Ostpreussen, Pommern, Brandenburg och Schlesien skulle delas upp på kringliggande länder med resultatet att 14 miljoner tyskar fördrevs och blev till flyk-

tingar i sitt eget land. De inkvarterades i tvångsrekvirerade bostäder, allt från enklaste trädgårdsskjul till rum hos privata familjer. Då lagstiftning. Och nu?

Kostnaderna börjar tära på landet

Kostnaderna för nuvarande invandring börjar tära på landet. Enbart året 2013 beräknades summan uppgå till 1.52 miljarder euro (Das Statistik-Portal) och i vår har kommuner runt om i landet slagit larm. **Sigmar Gabriel** – SPD-chef - vill undvika strid och visa mer frikostighet från regeringens sida men måste underhandla med koalitionspartnern CDU som tvekar (Hamburger Abendblatt 10/4 2015).

I delstaten Schleswig-Holstein ökar de sociala utgifterna markant. Cirka 31 procent av de utlänningar som saknar tyska pass - 41 600 personer – får socialbidrag, medan 8 procent av de tyska medborgarna behöver understöd.

Det mörka förflutna tär

Även det mörka förflutna tär på statskassan. Med stora famnen hälsade Tysklands president **Joachim Gauck** Israels president **Reuven Rivling** välkommen för att fira, att 50 år hade förflutit sedan de två länderna upptagit diplomatiska förbindelser. I välkomsttalet vid detta statsbesök förklarade Gauck, att de förbrytelser som i namn av Holocaust bedrevs mot mänskligheten "oavlösligt binder de båda länderna samman".

Vad Gauck inte nämnde var, att Tyskland gång efter annan betalar ett högt pris för denna vänskap. I föl undertecknades ett avtal mellan Israel och Tyskland om köp av fyra korvetter på för Tyskland kostsamma villkor.

I programmet för statsbesöket ingick också besök på Thyssen Krupps varv i Kiel, där man just hade färdigställt den femte av de ubåtar Israel beställt – också det på för Israel fördelaktiga men för de tyska skattebetalarna betungande villkor. Det är en officiell hemlighet att de är byggda så, att

Israel kan bestycka dem med kärnvapen. Till *var och en* av dessa u-båtar av modell Dolphin - de största som någonsin byggts i Tyskland – bidrar tyska skattebetalare med 165 miljoner euro.

Statsbesöket avslutades med lunch på Kiels Yacht-Club, där det serverades havsaborre med grönsaker. För säkerhets skull hade förtäringen dessförinnan noga undersökts på ett laboratorium i Hamburg för att säkerställa så att varken radioaktivitet eller gift förekom i måltiden. I sitt tacktal yttrade Rivlin: "Ingen nation skall behöva stå ensam och kan det inte heller. Och i staden Kiel kan man verkligen se hur ni hjälper oss." (Hamburger Abendblatt).

Merkel till Moskva

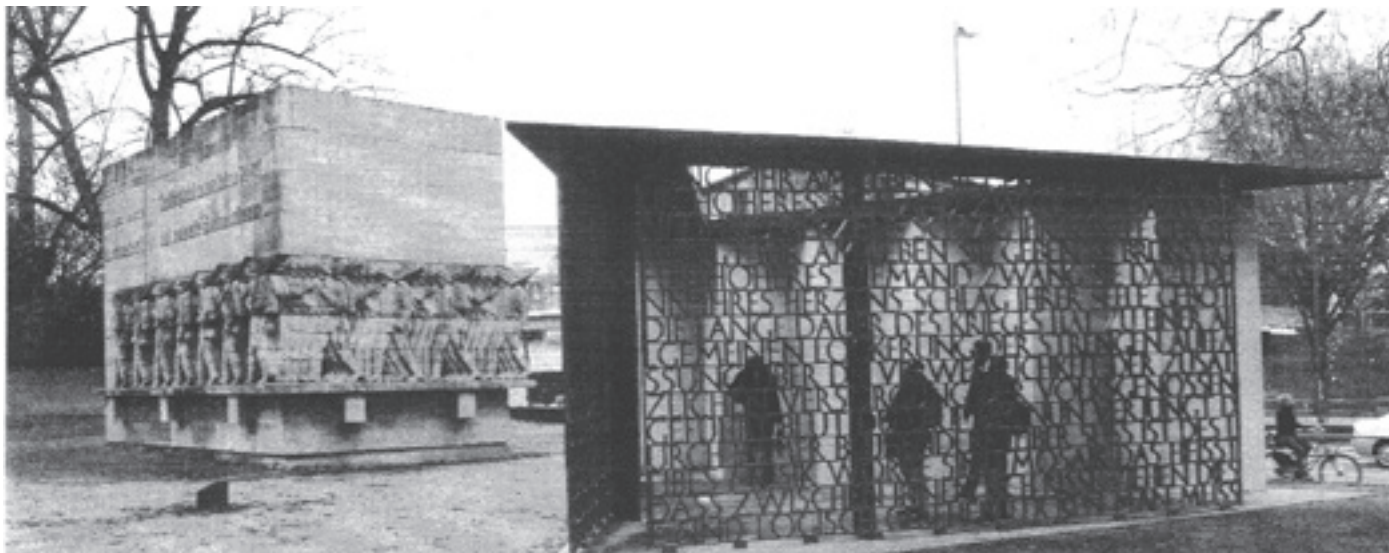
I de tal som hållits till minne av andra världskrigets slut, har särskilt det forna Sovjet tackats. President Gauck tackade Sovjetunionen för Tysklands befrielse (SpiegelOnline 6/5), utrikesminister **Frank-Walter Steinmeier** (SPD) reste till Wolgograd (f d Stalingrad) där ett av de blodigaste slagen utkämpades. "Tyskland måste erkänna sitt ansvar", framhöll han och Bundeskansler **Merkel** reste till Moskva och lade tillsammans med president **Wladimir Putin** en krans vid den okände soldatens grav.

Inga tal höll över de två miljoner tyska krigsfångar som dog i Ryssland. Först år 1955 släpptes de sista 3.000 tyskarna ut från Ryssland, sedan de tvingats bygga upp det förstörda Stalingrad. Detta nämnde Steinmeier under sitt besök inte med ett ord. Inte heller hördes i tyska media några minnesord över de 3 200 000 tyska soldater som dog under kriget (ZeitOnline 1/1 1993).

Evig skuld

Silviana Stubig, psykolog vid universitetet i Köln, berättar (Der Spiegel) hur skolelever reagerar efter besök i Auschwitz och får frågan om Holocaust: "De skäms plötsligt över att vara tyskar och säger sig inte längre ha någon känsla för Tyskland."

Landets politiker rättar in sig i ledet och ser till att det förflutnas skugga fortlever. Och så överförs skulden till nya generationer.

I november 2015 invigdes ett monument över andra världskrigets desertörer, med anknytning till Hamburg, väl synligt vid Damtor Bahnhof, en central trafikplats nära universitetet. Konstnären **Volker Langs** trekantiga monument med genomskinliga väggar är synnerligen påträngande i sitt form - skrift och bildspråk.

• Till vänster krigsmonument uppfört 1936 som Erinrar om soldater som

under första världskriget hörde till infanteriregementet "Hamburg". Av dess 3000 soldater överlevde endast 647 kriget. En väl utmejslad relief, utförd av konstnären **Richard Kuöhl**, visar marscherande soldater med skyldrade gevär och stålhelmar. Texten på monumentet lyder: "Deutschland muss leben, und wenn wir sterben müssen" (Tyskland måste leva, även om vi måste dö). Monumentet har vid flera tillfällen varit rivningshotat, men hittills har det räddats av en modig opinion.

Hej då Tyskland!

GUNNEL WAHLSTRÖM

Fri skribent

Nej, det är inte undertecknad som tar ett sorgset farväl av Beethovens och Goethes land och återvänder norrut. Det är Tyskland som säger adjö till sig självt. Minnet av dem som med livet som insats en gång kämpat för sitt land, utplånas idag medvetet av de egna landsmännen. Enligt riksdagsbeslut från år 2001 skall monument uppföras över landets desertörer, de som svek sin plikt och lämnade åt andra att dö. Ut med nationen – in med det obekanta andra.

Ett tiotal städer har redan skapat präktiga monument över desertörer, som under andra världskriget gjorde sig osynliga och lät andra försvara sina familjer och anförvanter. Det första invigdes i den röda staden Bremen år 1986 och väckte het debatt med många kontroverser. Men politikerna gick som alltid segrande ur striden.

I Potsdam hade den geniale fältherren och filosofen på tronen **Frederik den Store** sin residensstad. Och på terrassen till sitt älsklingsslott Sans Souci har den gamle

krigarkungen sin grav. Inte långt därifrån på centrala Platz der Einheit står numera ett två tons klippmonument, utfört av den turkiske konstnären Mehmet Aksay, och hedrar stadens 22000 desertörer som vägrade ikläda sig uniform och lyda order under andra världskriget.

Stuttgart, Bernau, Erfurt, Ulm, Köln, Karlsruhe är exempel på några tyska städer där desertörmonumenten redan står som uppfostrande utropstecken. Det senaste invigdes i Hamburg i slutet av november i närvaro av stadens borgmästare **Olaf Scholz** (SPD), som i sitt tal vid invigningen i ärlighetens namn dock tvingades erkänna, det har funnits ett starkt motstånd. "Beslutet kom inte för sent, men dock skamligt sent", konstaterade Scholz "men genom att placera monumentet på en central plats mitt i staden blir det till ett omisskänligt tecken".

Konstnären **Volker Lang** har skapat en triangel med ett par öppningar, vars väggar utgörs av genombrutna bokstäver som återger texter av pacifisten och författaren **Helmut Heissenbüttel**. Genom knapptryckning kan man inne i trekanten få fram namn

och data på de 227 hedrade desertörerna, som enligt krigsrätt dömdes till avrättning.

Och vad tycker då Hamburgs invånare? Monumentet har ständigt besökare och på den i sammanhanget kanske provokativa frågan, hur man då ska se på alla tyskar som lojalt deltog i landets försvar men som miste sina liv i Ryssland eller på Västfronten, svarar ett tiotal tillfrågade genom att antingen gå sin väg eller att brista ut i en aggressiv ordsvärm.

I Hamburger Abendblatt har två kritiska insändare publicerats. Att desertörer följer sitt samvete och inte sin plikt i en krigssituation, är inte något att hedra. Innebär denna tanke inte då en motsats, att de soldater som försökte hindra att civilbefolkningen mördades av ryssar och mongoler inte skulle ha civilkurage? Skall de nu missaktas och tillåtas falla i glömska?

De som miste livet genom modigt aktivt motstånd som **von Stauffenberg**, **von Quirnheim** och **von Moltke** förminkas nu, då smitarna får sina monument över hela

Tyskland. En skribent visar t o m på den f d kanslern **Helmut Schmidt**, som nyligen avled i Hamburg och citerade dennes egna ord om hur han "som soldat upplevde hela skiten med andra världskriget". Den känslan delade han med alla som tvingades ut i krig – utom med desertörerna som unnade sig en annan agenda.

Men nu står monumentet på en strategisk plats, inte långt från stadens universitet och alla studerande som kommer med buss, tunnelbana eller pendeltåg passerar förbi.

De nya vindar som blåser över Tyskland får den nationella stabiliteten att svaja och oroar åtminstone en del ungdomar. Kristdemokraternas (CDU) ungdomsparti Jungen Union (JU) har i en motion till moderpartiets kongress i mitten av december begärt, att Tysklands nationalhymn skall skyddas av grundlagen. Där står redan i artikel 22 att Berlin skall vara huvudstad, nationsfanan svart – röd – gul, men nu känner man alltså ett starkt behov att även säkra nationalhymnens fortsatta existens.

Ett tidens tecken är också, att nationens forna stöttepelare kyrkan anbefalld motdemonstration under mottot "Bunt statt Braun" (brokigt istället för brunt), då Alternative für Deutschland (AfD) i slutet av november höll parittdagar i Hannover.

Vår granne farbror **Fabian**, som läst i tidningen att 1 600 demonstrerade mot det enda parti som värnar om ett tyskt Tyskland, suckade uppgivet och sa, att det här är nog bara början.

Som ALLA tidigare år fick DSM avslag på sin ansökan om KULTURTIDSKRIFTSSTÖD

Det måste vi nu kompensera med hjälp av DSM:s läsare.

Här finns två sätt
(det ena utesluter inte det andra)

- 1) Genom att gåvoprenumerera på DSM och/eller värva en eller annan ny prenumerant.**
- 2) Genom att donera ett bidrag genom insättning på DSM:s postgiro 18 02 40-4 alternativt bankgiro 5296-8070.**